

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
30 mei 2018
Ons kenmerk
TIS/U201800398
Lbr. 18/028
Telefoon
070 373 83 93
Bijlage(n)
1

Onderwerp
ALV voorstel Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 2019

Samenvatting

Gezamenlijk werken aan uitvoeringskracht is voor gemeenten van groot belang voor een goede taakvervulling en om tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van de samenleving. Door samen te werken kunnen gemeenten hun uitvoeringskracht vergroten en risico's reduceren. Door de niet onderscheidende onderdelen van de gemeentelijke organisatie meer gezamenlijk vorm te geven, ontstaat er ruimte om lokaal maatwerk te bieden op de gemeente-specifieke uitdagingen. De afgelopen jaren heeft de onderlinge samenwerking tussen gemeenten al een vlucht genomen, zowel in het sociaal domein, fysiek domein en op gebied van veiligheid. Dit heeft geleid tot een derde statutaire functie van de VNG, namelijk het ondersteunen van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering. In 2017 hebben gemeenten onder de noemer Samen Organiseren een beweging vormgegeven op het gebied van dienstverlening, werkprocessen en ICT, met als motto: éénmaal ontwikkelen, 380 keer toepassen.

Op de ALV van 2017 is ingestemd met de verankering van de randvoorwaarden om de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering vorm te geven, waarbij de VNG de rol heeft gekregen om gemeenten te ondersteunen. Zo is een College van Dienstverleningszaken (CvD) ingesteld dat het bestuur adviseert over het vaststellen van standaarden en bestuurlijke richting geeft aan de uitvoering van de gezamenlijke activiteiten er is een Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (Fonds GGU), ingericht waaruit gezamenlijke activiteiten kunnen worden gefinancierd, en er is een Taskforce Samen Organiseren gestart om de beweging van samen organiseren aan te jagen. De Taskforce en het CvD hebben de eerste inhoudelijke en procesmatige resultaten geboekt.

Volgend jaar wordt doorgebouwd op de beweging die is ingezet. Het streven is om als gemeenten in de informatiesamenleving flexibele, mensgerichte en toekomstbestendige dienstverlening en bedrijfsvoering te realiseren. Daarvoor wordt gewerkt aan een nieuwe, stabiele,

gemeenschappelijke basis informatievoorziening en innovatieve werkwijzen in een datagedreven samenleving. Tegelijkertijd geven gemeenten vorm aan standaarden voor gezamenlijke uitvoering en de transformatie in de uitvoering op gebied van het sociaal en fysiek domein. Concreet gaat het dan om onder andere het slim invoeren van de Omgevingswet, het samen vormgeven van administratieve lastenverlichting in het sociaal Domein en samen schaarse kennis en expertise organiseren op het gebied van informatieveiligheid.

Gevraagde besluiten

Zoals is vastgelegd in de statuten van de VNG, worden de activiteiten in het kader van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering jaarlijks ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering (ALV). De activiteiten worden grotendeels gefinancierd uit het in 2017 ingestelde Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (Fonds GGU), waaraan alle VNG-leden naar rato van het aantal inwoners bijdragen. Voor 2019 worden hiernaast activiteiten voorzien die gefinancierd kunnen worden vanuit de onderuitputting van eerdere uitnamen uit het Gemeentefonds. In dit kader wordt de ALV gevraagd:

1. In te stemmen met het inhoudelijke jaarprogramma Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 2019 (zie bijlage)
2. In te stemmen met de financiering van het jaarprogramma GGU, met de volgende opbouw:
 - a. Verlenging van één jaar van de meerjarige verplichtingen vanuit het Fonds GGU die voortkomen uit besluitvorming op eerdere ALV's (€28,7 mln)¹
 - b. Projectmatige en programmatische activiteiten in 2019 vanuit het Fonds GGU (€23,6 mln)
 - c. Projectmatige en programmatische activiteiten in 2019 vanuit de onderuitputtingen uitnamen Gemeentefonds (€11,7mln)

¹ Het afbouwen van een meerjarige activiteit kost minimaal 5 jaar. Dit is gebaseerd op gebruikelijke termijnen voor het uittreden uit samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen.

Aan de leden**Datum**

30 mei 2018

Ons kenmerk

TIS/U201800398

Lbr. 18/028

Telefoon

070 373 83 93

Bijlage(n)

1

Onderwerp

ALV voorstel GGU

Geacht college en gemeenteraad,

Gevraagde besluiten

Zoals is vastgelegd in de statuten van de VNG, worden de activiteiten in het kader van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering jaarlijks ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering (ALV). In dit kader wordt de ALV gevraagd:

1. In te stemmen met het inhoudelijke jaarprogramma Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 2019 (zie bijlage)
2. In te stemmen met de financiering van het jaarprogramma GGU, met de volgende opbouw:
 - a. Verlenging van één jaar van de meerjarige verplichtingen vanuit het Fonds GGU die voortkomen uit besluitvorming op eerdere ALV's (€28,7 mln)²
 - b. Projectmatige en programmatische activiteiten in 2019 vanuit het Fonds GGU (€23,6 mln)
 - c. Projectmatige en programmatische activiteiten in 2019 vanuit de onderuitputtingen uitnamen Gemeentefonds (€11,7mln)

Aanleiding

Gezamenlijk werken aan uitvoeringskracht is voor gemeenten van groot belang om tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van de samenleving. Door samen te werken kunnen gemeenten hun uitvoeringskracht vergroten en risico's reduceren. Door de niet onderscheidende onderdelen van de gemeentelijke organisatie meer gezamenlijk vorm te geven, ontstaat er ruimte om lokaal maatwerk te bieden op de gemeente-specifieke uitdagingen. Sommige vraagstukken zijn eenvoudigweg te complex om lokaal goed te kunnen oplossen (denk bijvoorbeeld aan het

² Het afbouwen van een meerjarige activiteit kost minimaal 5 jaar. Dit is gebaseerd op gebruikelijke termijnen voor het uitreden uit samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen.

tegengaan van cyberdreigingen). Op andere vraagstukken is voordeel te behalen op gebied van de verbetering van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers, de versterking van de samenwerking in uitvoeringsketens en het behalen van kostenbesparingen.

De afgelopen jaren heeft de onderlinge samenwerking tussen gemeenten al een vlucht genomen, zowel in het sociaal domein, fysiek domein en op gebied van veiligheid. Op het vlak van dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening heeft deze krachtenbundeling vorm gekregen in de Digitale Agenda 2020, die is vastgesteld tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) van 2015. Goede voorbeelden van gezamenlijk optrekken door gemeenten zijn de Informatiebeveiligingsdienst (waarin schaarse kennis beschikbaar komt voor alle gemeenten), het Gemeentelijk Gegevensknooppunt in het sociaal domein (waarmee aanzienlijke administratieve lastenreductie wordt gerealiseerd), en de gezamenlijke inkoop van onder andere mobiele telefonie en vaste data (waarmee grote kostenbesparingen worden behaald).

Samen Organiseren

In 2017 hebben gemeenten onder de noemer Samen Organiseren een volgende stap gemaakt in deze beweging op het gebied van dienstverlening, werkprocessen en ICT, met als motto: éénmaal ontwikkelen, 380 keer toepassen. Gemeenten, koepelorganisaties en de VNG komen via vernieuwende samenwerkingsvormen tot inhoudelijke verbetering van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen én tot schaal- en efficiencyvoordelen voor gemeenten en hun ketenpartners.

De belangrijkste redenen voor Samen Organiseren zijn:

- Door samen optrekken op generieke functies, standaardisatie en samenwerking, creëren we ruimte voor maatwerk en autonomie;
- Door bundelen van schaarse expertise en kennis, en door te werken in netwerken, hoeven we het wiel niet elke keer opnieuw uit te vinden;
- Door op te treden als één branche, staan we sterk in de relatie met het Rijk, ketenpartners en marktpartijen, en creëren we als één overheid samenhangende dienstverlening;
- Door samen in te kopen, ontwikkelen en beheren, profiteren we van aanzienlijke efficiencyvoordelen.

Besluiten op de ALV van 2017

Op de ALV van 2017 is ingestemd met de verankering van de randvoorwaarden om de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering vorm te geven, waarbij de VNG de rol heeft gekregen om gemeenten te ondersteunen. De governance en financiering om dit mogelijk te maken zijn geborgd met de volgende besluiten:

1. Het instellen van het College van Dienstverleningszaken (CvD) dat het bestuur adviseert over het vaststellen van standaarden voor de gemeentelijke uitvoering en het initiëren van activiteiten die versnelling in opschaling tot stand brengen. Het CvD monitort de uitvoering van de gezamenlijke activiteiten en rapporteert daarover aan bestuur en de ALV.
2. De inrichting van een Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (Fonds GGU), waaruit gezamenlijke activiteiten kunnen worden gefinancierd. Sinds 2018 is het niet meer mogelijk om uitsluitend uit het Gemeentefonds rechtstreeks aan de VNG toe te kennen. Om collectief al langer lopende activiteiten te blijven verrichten en nieuwe gezamenlijke activiteiten te kunnen starten, is daarom dit Fonds GGU ingericht.
3. Het verankeren van besluitvorming over de activiteiten in het kader van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering in de jaarcyclus rond de ALV. Hiermee is voor gemeenten de controle en grip op de inhoud vergroot, bovendien zorgt dit voor continuïteit van de uitvoering van de (meerjarige) projecten.

De beweging is gestart

Met bovenstaande besluiten is een jaarlijkse cyclus tot stand gekomen van planvorming en verantwoording in de ALV. Na de ALV van juni 2017 zijn de leden van de Taskforce Samen Organiseren en van het College van Dienstverleningszaken geworven. Parallel werden de contouren van het jaarprogramma GGU uitgewerkt in een operationeel jaarplan. Taskforce en College hebben in de periode november 2017 – april 2018 een aanpak ontwikkeld om de netwerksamenwerking te stimuleren. Inhoudelijke resultaten van deze nieuwe aanpak zijn de start van de ontwikkeling van basisprocessen (zoals in het gemeentelijke belastingdomein), een position paper over Digitale Identiteit en de versnelling op thema's zoals opdrachtgeverschap aan ICT-leveranciers. De Taskforce heeft verder samen met het netwerk van gemeentelijke informatiemangers werk gemaakt van een gezamenlijke vernieuwing voor informatievoorziening onder de noemer Common Ground. Dit is een informatiekundig concept dat gemeenten in staat kan stellen om beschikbare data op veilige, transparante en makkelijke wijze te ontsluiten, te gebruiken en te delen, terwijl tegelijkertijd beter aan de privacywetgeving kan worden voldaan.

Verder zijn er natuurlijk vele resultaten geboekt in het kader van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering, van de een bijdrage aan de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, tot ICT-inkoopvoorwaarden (de GIBIT) en de gezamenlijke inkoop van vaste dataverbindingen. Meer informatie over deze resultaten zijn terug te vinden in het jaarverslag over 2017.

De Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering in 2019

Volgend jaar wordt doorgebouwd op de beweging die is ingezet. Het streven is om als gemeenten in de informatiesamenleving een flexibele, mensgerichte dienstverlening en toekomstbestendige bedrijfsvoering te realiseren. Daarvoor wordt gewerkt aan een nieuwe, stabiele, gemeenschappelijke basis informatievoorziening. Tegelijkertijd geven gemeenten vorm aan standaarden voor gezamenlijke uitvoering en de transformatie in de uitvoering op gebied van het sociaal en fysiek domein.

Een groot aantal activiteiten is in eerdere ALV's besloten en loopt door in 2019. Er worden ook enkele nieuwe activiteiten aan toegevoegd. In totaal worden voor 2019 negen prioriteiten voorgesteld, die in drie categorieën worden onderverdeeld (niet in volgorde van importantie):

A. Gemeenschappelijke basis voor de toekomst

Hieronder vallen trajecten die een belangrijke basis leggen voor de betrouwbare, flexibele gemeente in de informatiesamenleving. Voor al deze prioriteiten geldt dat het meerjarige activiteiten gaat. Onderwerpen die hieronder vallen zijn:

1. Gemeenten als één: gezamenlijke basisprocessen en dienstverlening
2. Inzet op digitale identiteit
3. Gezamenlijke basis in informatievoorziening (architectuur, standaarden, gegevenslandschap, "Common Ground" Gezamenlijke infrastructuur (GGI), leveranciersstrategie)
4. Datagedreven samenleving en sturing

B. Continuïteit en betrouwbaarheid

De volgende prioriteiten zijn randvoorwaardelijk voor de gezamenlijke strategische doelen en vanuit oogpunt van continuïteit en betrouwbaarheid onmisbaar:

5. Informatieveiligheid en privacy
6. Realisatie en beheer (Inrichting en organisatie van beheer, regie op beheer van voorzieningen, beheer van architectuur en standaarden, Continuïteit gegevensuitwisseling en ketensamenwerking in het sociaal domein)
7. Gezamenlijke inkoop (niet gefinancierd uit Fonds GGU)

C. Doorontwikkeling en transformatie in beleidsdomeinen

Deze prioriteiten dragen bij aan het adresseren van maatschappelijke opgaven, voornamelijk in het sociale en fysieke domein

8. Fysiek Domein: Digitaal Stelsel Omgevingswet
9. Doorontwikkeling Sociaal Domein (Werk & Inkomen, Zorg & Veiligheid, Schuldhulp, Wmo & Jeugd)

Bijgevoegd jaarprogramma geeft weer op welke manier deze prioriteiten tot stand zijn gekomen; ook worden ze nader toegelicht. Als de ALV instemt met de uitvoering van dit jaarprogramma, zal dit onder regie van de Taskforce Samen Organiseren en het College van Dienstverleningszaken worden uitgewerkt in een concreet jaarplan voor 2019 dat in het najaar ter vaststelling wordt aangeboden aan het Bestuur.

Financiering Fonds GGU

Tot en met 2017 was er sprake van Gemeentefonds-uitnamen om de gezamenlijke activiteiten te financieren. Deze uitnamen groeiden in omvang geleidelijk door de jaren heen tot 52,3 miljoen in 2017. In 2018 is het Fonds GGU ingesteld met een budgetneutrale, technische omzetting van uitnamen uit het Gemeentefonds in de omvang van 52,3 miljoen euro inclusief BTW.

De omvang van het Fonds GGU blijft in 2019 gelijk, (te weten 52,3 miljoen euro inclusief BTW), en daarmee ook de bijdrage van gemeenten aan het Fonds. In 2019 stijgt de totale omvang van de gezamenlijke activiteiten en derhalve ook de begroting wel tot circa 63,9 miljoen euro. Dit is mogelijk omdat een deel van de activiteiten wordt gefinancierd vanuit een onderuitputting die is ontstaan door (deels) niet, of tegen lagere kosten, uitgevoerde activiteiten in eerdere jaren. De van de leden van de VNG gevraagde bijdrage in 2019 zal dus even groot zijn als in 2018, te weten circa 3 euro per inwoner. Bij het vastgestelde ambitieniveau voor Samen Organiseren zal de begroting van het Fonds GGU in de toekomst toenemen. Deels door een toenemend aantal functionaliteiten en voorzieningen dat in beheer komt, deels door toenemende complexiteit en integraliteit van maatschappelijke vraagstukken in combinatie met steeds verder gaande digitalisering. De inzet voor de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering blijft onverminderd een model van minder meerkosten waarbij de verwachting is dat de gezamenlijke investeringen zullen stijgen. Deze toename ten behoeve van het collectief zal in de afzonderlijke gemeenten gepaard moeten gaan met lokale kostenbesparingen zoals bijvoorbeeld gerealiseerd met gezamenlijke inkooptrajecten en schaalvoordelen door het gezamenlijk realiseren van voorzieningen.

Er loopt op dit moment een verkenning naar de organisatie en financiering van de beheeractiviteiten die tot nu toe uit het Fonds GGU zijn gefinancierd. Naar aanleiding hiervan zal in de BALV van 2018 een verkennend voorstel worden ingediend hoe hiermee om te gaan.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG